

Haftalık İnsan Hakları Raporu (06-13 Mart 2022)

A. Tespit ve Öneriler:

- Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 6 Mart 2022 tarihinde yapılan açıklamada “Yürütülen sanal devriye faaliyetleri kapsamında, Twitter isimli sosyal medya platformu üzerinde ‘Yağ fiyatları’ üzerinden provokatif ve dezenformasyon içeren paylaşımlarda bulunan 45 hesap hakkında işlemlere başlanılmıştır” denildi. Söz konusu açıklama ile “sanal devriye” adında yeni bir uygulama ile sosyal medyada fikir ve ifade özgürlüklerini kullanan kişilere yıldırma nitelikli işlem yapılacağı ve bu durumun toplumsal tepkiyi önleme amacı taşıdığı açıktır. “Sanal devriye” uygulamasını gündeme taşımak gerektiğini düşünmekteyiz.
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG), 7 Mart 2022 tarihinde, 2022 yılının Şubat ayında 8’i kadın, 3’ü çocuk, 10’u göçmen olmak ve 10’u Covid-19 nedeniyle olmak üzere en az 106 işçinin çalışırken yaşamını yitirdiğini açıkladı. Ülkede artan işsizliğin çalışma güvenliğinin göz ardı edilmesindeki rolü ve bunun işçi yaşamlarına mal olduğu gerçeğine dikkat çekmek gerekebilir.
- T. A. (14) isimli bir çocuk hakkında sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği iddiasıyla İstanbul Anadolu 2. Çocuk Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 8 Mart 2022 tarihinde başlandı. Mahkeme ilk duruşmada kararını açıklayarak T. A.’nın beraatına hükmetti. Cumhurbaşkanı’na hakaret suçu bağlamında 14 yaşındaki bir çocuğa yönelik oluşu bakımından dikkat çekici bir dosyadır. Gündeme alınması ve örnek olarak gösterilmesi yerinde olabilir.

B. Hak İhlalleri Listesi

1. Yaşam Hakkı

- 6 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir Aliğa Şakran Cezaevi’nde adli suçlar yüzünden tutulan Ercan Eke (32) isimli mahpusun şüpheli bir biçimde yaşamını yitirdiği öğrenildi. Ercan Eke’astanenin kardeşi yaptığı açıklamada hastaneden alınan raporda ‘başında darp izine istinaden ölüm’ diye yazdığını iddia etti.
- 4 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden Anayasa Mahkemesi’nin (AYM), Gezi Parkı eylemleri sırasında polis memuru Ahmet Şahbaz tarafından

Gülizar BİÇER KARACA

İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı

Tel: (0312) 207 4064 Faks: (0312) 207 4066

e-posta: gulizar.bickerkaraca@chp.org.tr

CHP Genel Merkezi Anadolu Bulvarı No: 12 Söğütözü 06520 Ankara

www.chp.org.tr

vurularak öldürülen Ethem Sarısülük'le ilgili ailesinin yaptığı başvuruyu karara bağladığı öğrenildi. AYM Ethem Sarısülük'ün yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edilmediğine ve soruşturmanın etkili biçimde yürütüldüğüne karar verdi.

2. Fikir ve İfade Özgürlüğü

- Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 6 Mart 2022 tarihinde yapılan açıklamada “Yürütülen sanal devriye faaliyetleri kapsamında, Twitter isimli sosyal medya platformu üzerinde ‘Yağ fiyatları’ üzerinden provokatif ve dezenformasyon içeren paylaşımlarda bulunan 45 hesap hakkında işlemlere başlanılmıştır” denildi.
- Şermola Tiyatrosu tarafından 12 Mart 2022 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesindeki Belediye Kültür Merkezi'nde sergilenecek olan Kürtçe Mem û Zin oyununun, 6 Mart 2022 tarihinde Cizre Kaymakamlığı tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden iptal edildiği öğrenildi.
- 9 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van-Hakkari Tabip Odası tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için kentteki panolara asılan “İstanbul Sözleşmesi Yaşatır” ve “6284 Sayılı Yasayı Uygula” yazılı afişlerin “valiliğin rahatsız olduğu” gerekçesiyle kaldırıldığı öğrenildi.
- 7 kişi hakkında 2020 yılında Sivas Katliamı'nda yaşamını yitirenleri anmak için Ankara'da yapılan basın açıklaması gerekçe gösterilerek Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Mart 2022 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 27 Eylül 2022 tarihine erteledi.

4. Basın Özgürlüğü

- Taraf gazetesinin eski çalışanları Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, Tuncay Opçin ve Mehmet Baransu hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2022 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Baransu'nun ‘devletin güvenliğine ilişkin gizli belgeleri temin etme’, ‘devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin gizli kalması gereken bilgileri açıklama’ suçlarından toplam 13 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına hükmetti. Mahkeme Ahmet Altan, Yasemin Çongar ve Yıldırım Oğur'un ‘devletin güvenliğine ilişkin gizli belgeleri temin etme’ suçundan ayrı ayrı 3 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, Tuncay Opçin hakkındaki dosyanın ayrılmasına karar verdi.
- Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesini protesto etmek için İstanbul Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü önünde yapılan eyleme yönelik polis

müdahalesi sonucu gözaltına alınan ve aralarında gazeteci Şehriban Alkış'ın da olduğu 7 kişi hakkında İstanbul 23. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Mart 2022 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 9 Haziran 2022 tarihine erteledi.

- Gazeteci Sedef Kabaş hakkında katıldığı bir televizyon programındaki sözleri gerekçe gösterilerek İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Mart 2022 tarihinde başlandı. Sadece 2 gazetecinin duruşmayı takip etmesine izin verildiği öğrenildi. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Sedef Kabaş'ı 'Cumhurbaşkanı'na hakaret 'suçundan 2 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdı. 'Kamu görevlisine hakaret 'suçundan beraat kararı veren mahkeme ayrıca Sedef Kabaş'ın tahliyesine hükmetti.

5. Toplantı ve Dernek Kurma Özgürlüğü

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü için Ankara'da Sakarya Caddesi'nde 6 Mart 2022 tarihinde düzenlenen basın açıklamasına müdahale eden polis 5 kişiyi işkence ve kötü muameleyle gözaltına aldı.
- Emniyet Genel Müdürlüğü 8 Mart ile ilgili düzenlenen etkinlikler gerekçesiyle İzmir'de 3, Ankara'da 9 kişi olmak üzere 12 kişi hakkında yasal işlem başlatıldığını duyurdu.
- Kocaeli Emek ve Demokrasi Güçleri tarafından 6 Mart 2022 tarihinde ekonomik kriz ve zamlarla ilgili düzenlenmek istenen miting için yapılan başvuruya İzmit Kaymakamlığı tarafından 4 Mart 2022 tarihinde "kamu düzeninin sağlanması, suç işlenmesinin önüne geçilmesi, genel sağlığın korunması" gerekçesiyle olumsuz yanıt verildiği öğrenildi.
- İstanbul Valiliği 7 Mart 2022 tarihinde yaptığı açıklama ile 8 Mart 2022 tarihinde Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi üzerinde yapılacak olan Feminist Gece Yürüyüşü'nü yasakladı.
- 8 Mart 2022 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi üzerinde yapılan Feminist Gece Yürüyüşü'ne katılmak üzere Kadıköy'de bir araya gelen 38 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Müdahalelere rağmen yürüyüş gerçekleştirildi.
- İzmir'de yapılan Feminist Gece Yürüyüşü'ne polis müdahale etti, aralarında avukatların da olduğu çok sayıda kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi. Müdahaleye rağmen yürüyüş gerçekleştirildi.

Gülizar BİÇER KARACA

İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı

Tel: (0312) 207 4064 Faks: (0312) 207 4066

e-posta: gulizar.bicerkaraca@chp.org.tr

CHP Genel Merkezi Anadolu Bulvarı No: 12 Söğütözü 06520 Ankara

www.chp.org.tr

- Antalya'da yapılan Feminist Gece Yürüyüşü'ne biber gazı ile müdahale eden polis aralarında avukatların da olduğu en az 30 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar 9 Mart 2022 tarihinde serbest bırakıldı.
- Adana'da yapılmak istenen Feminist Gece Yürüyüşü'ne polis fiziksel şiddet kullanarak müdahale etti. Müdahale üzerine grubun polis barikatının önünde basın açıklaması yaptığı öğrenildi.
- Diyarbakır'daki 8 Mart mitinginin ardından mitingde sunuculuk yapan Safiye Akdağ'ın da aralarında olduğu 9 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

6. Cezaevleri

- 9 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden, Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevi'nde mahpusların hastane sevklerinin 3 aydır yapılmadığı öğrenildi.
- 8 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden, Afyon T Tipi Cezaevi'nde mahpusların infaz koruma memurlarının fiziksel şiddetine maruz kaldığı ve "Arka daşlarınız arasında Kürtçe konuşamazsınız. Burada devlet biziz, sizin kafanızı keseriz" denilerek tehdit edildiği öğrenildi.

7. Siyasal Haklar

- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından hazırlanan "SaBıKa Holding" başlıklı broşürler gerekçesiyle, Cumhurbaşkanı Erdoğan, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, eski Başbakan Binali Yıldırım ile eski bakan Egemen Bağış, Anayasa Mahkemesi Üyesi İrfan Fidan'ın da aralarında bulunduğu 10 kişinin şikayeti üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından CHP üye ve yöneticisi 10 kişi hakkında hazırlanan iddianamenin 4 Mart 2022 tarihinde İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği öğrenildi. 10 kişinin 'Cumhurbaşkanı'na hakaret 've 'kamu görevlisine hakaret 'iddialarıyla yargılanacağı davanın ilk duruşması 16 Eylül 2022 tarihinde görülecek.
- CHP Üsküdar İlçe Başkanı Suat Özçağdaş hakkında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflarını çektiği iddiasıyla İstanbul Anadolu 17. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Mart 2022 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 20 Nisan 2022 tarihine erteledi.
- 10 Mart 2022 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Batman Milletvekili Fel-eknas Uca hakkında, yaptığı bir konuşmada kullandığı "Kürdistan" ifadesi nedeniyle

Gülizar BİÇER KARACA

İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı

Tel: (0312) 207 4064 Faks: (0312) 207 4066

e-posta: gulizar.bickerkaraca@chp.org.tr

CHP Genel Merkezi Anadolu Bulvarı No: 12 Söğütözü 06520 Ankara

www.chp.org.tr

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından dokunulmazlığının kaldırılması talebiyle fezleke hazırlandığı öğrenildi.

- Adana'da örgüte finans sağlama iddiasıyla gözaltına alınan Adana'nın Ceyhan ilçesinin Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) Belediye Meclisi üyesi İbrahim Kocaman 11 Mart 2022 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
- Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın kararıyla İstanbul Sözleşmesi'nin feshedilmesinin iptali için Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) Danıştay'a açtığı davada mütalaa sunan savcı, "Siyasi bir parti olarak müdahil olamazsınız" diyerek davanın reddini talep etti. (Bkz: <https://www.diken.com.tr/istanbul-sozlesmesi-savci-siyasi-parti-olarak-itiraz-edemezsin-dedi/>)

8. Kadın Hakları

- 8 Mart etkinlikleri yurt çapında yasaklandı, ülkenin farklı kentlerinde Feminist Gece Yürüyüşü nedeniyle onlarca gözaltı işlemi gerçekleştirildi. (Bkz. Md. 5)
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu Hatice Kaçmaz'ın evlenme teklifini kabul etmesi halinde sanığın cinayeti işlemeyeceğini, reddedilince anlık hiddetle cinayeti işlediği, yanına tedbiren aldığı bıçağı "duygusal çöküntü & hiddetin etkisiyle" kullandığı sonucuna vardı. Karar, kadın örgütleri ve toplumun pek çok kesimi tarafından tepkiyle karşılandı.

11. Çocuk Hakları

- T. A. (14) isimli bir çocuk hakkında sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla İstanbul Anadolu 2. Çocuk Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Mart 2022 tarihinde başlandı. Mahkeme ilk duruşmada kararını açıklayarak T. A.'nın beraatine hükmetti.

12. Çalışma Hakkı

- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG), 7 Mart 2022 tarihinde, 2022 yılının Şubat ayında 8'i kadın, 3'ü çocuk, 10'u göçmen olmak ve 10'u Covid-19 nedeniyle olmak üzere en az 106 işçinin çalışırken yaşamını yitirdiğini açıkladı.

13. Mülteci Hakları

- 9 Mart 2022 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesi kırsal alanında mülteciye ait bir cenazenin bulunduğu öğrenildi. Mültecinin kimliği ve hangi ülke vatandaşı olduğu öğrenilemedi.

14. Savunma Hakkı

- Türkiye Barolar Birliği (TBB) Başkanı ve dönemin Ankara Barosu Başkanı Erinç Sağkan ile Ankara Barosu Başkanı Kemal Koranel ve yönetim kurulu üyeleri hakkında, Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın ayrımcı ifadelerine dair yaptıkları basın açıklamasında 'halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri aşağılama' iddiasıyla Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Mart 2022 tarihinde devam edildi. Mahkeme Diyanet İşleri Başkanlığı'nın davaya katılma talebini reddetti, Ali Erbaş'ın katılma talebini ise kabul ederek duruşmayı 22 Haziran 2022 tarihine erteledi.
- Gazeteci Sultan Eylem Keleş hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşmasının, Keleş ve avukatı olmaksızın, 10 Mart 2022 tarihinde görüldüğü öğrenildi. Mahkeme Sultan Eylem Keleş'i 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezasıyla cezalandırdı ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

15. İnsan Hakları Savunucularının Korunması

- 17 kişi hakkında 2013 yılındaki Gezi Parkı eylemleri nedeniyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Mart 2022 tarihinde devam edildi. Duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Osman Kavala ve Mücella Yapıcı'nın 'cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüs' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla, 6 kişinin (Çiğdem Mater, Ali Hakan Altınay, Mine Özerden, Şerafettin Can Atalay, Tayfun Kahraman ve Yiğit Ali Ekmekçi) bu suça yardım suçundan 15 ile 20 yıl arasında hapis cezalarıyla cezalandırılmasını talep etti. Savcı, 9 kişi (Ayşe Pınar Alabora, Henry Jack Barkey, Can Dünder, Gökçe Yılmaz, Handan Meltem Arıkan, Hanzade Hikmet Germiyanoğlu, Mehmet Ali Alabora, Yiğit Aksakoğlu ve İnanç Ekmekçi) hakkında ise dosyanın tefrikini talep etti. Mahkeme duruşmayı 21 Mart 2022 tarihine erteledi.

Gülizar BİÇER KARACA

İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı

Tel: (0312) 207 4064 Faks: (0312) 207 4066

e-posta: gulizar.bicerkaraca@chp.org.tr

CHP Genel Merkezi Anadolu Bulvarı No: 12 Söğütözü 06520 Ankara

www.chp.org.tr

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

GENEL MERKEZ

16. Sağlık Hakkı

- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin (İSİG) raporlarına göre 11 Mart 2020 - 28 Şubat 2022 tarihleri arasında en az 1398 işçi Covid-19 nedeniyle yaşamını yitirdi.
- Covid-19 nedeniyle 28 Şubat 2022 itibarıyla 94.445 kişi yaşamını yitirdi, toplam vaka sayısı 14.089.456.

23. Diğer

- Arnavutköy Belediye Meclisi'nin AKP'li üyesi Hamza Balkaya'nın ortağı olduğu şirketin, kuruluşunun üzerinden iki ay bile geçmeden AKP'li Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nden 9 milyon 620 bin TL'lik ihale aldığı ortaya çıktı.